

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm In Primam Partem
Sancti Thomæ Tomvs ...**

Complectens Quæstiones à XXVII. vsque ad LXIV. & à Quæstione CVI.
vsque ad CXIV.

Vázquez, Gabriel

Antverpiæ, 1620

Dissoluitur argumentum primæ opinionis. c. 4.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81000](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81000)

simul omnia singularia illius naturæ, posset etiam cognoscere simul omnia futura individua & præterita, & præsentia, quæ sunt in magna multitudi-
ne, quod videtur difficile. imo vero, etiam si causæ duraturæ essent in perpetuum, infinita illarum individua posset Angelus simul cognoscere, quod est magis incredibile.

*Augustini
locus expo-
nitur.*

Augustinus vero locis citatis pro sententia Gregorij hanc solum voluit differentiam constituere inter angelicum intellectum, & nostrum, quod nos decursu, & moræ temporis intelligimus, quia difficultate corporis aggrauati prius ea, quæ facta sunt, per sensus corporis percipimus, & inde eorum notitiam mens nostra pro modulo suo capit: deinde quærit eorum causas, si aliquo modo possit eas inuenire: Angelus vero simul, quæ voluerit, intelligit: non quia, si velit, omnes res mundi simul valeat considerare, sed quia ea, quæ potest simul considerare, sine mora & decursu considerat, cum tamen homo ea non nisi decursu cognoscat. Hanc differentiam assignare voluit B. August. 4. de Genes. ad lit. cap. 3. 2. cap. tamen 33. videtur concedere, omnia creata fuisse simul in Angeli cognitione matutina, & vespertina, sicut ipse quoque existimat, in principio mundi omnia simul facta esse, quod quidem si aliqua ratione concedi posset de vespertina cognitione, quæ res creatæ cognoscuntur secundum proprias naturas, ut notauit disputatio 5. 1. capite 2. non videtur intelligi de singulis indiuiduis, sed solum de naturis ipsis, quoad aliqua indiuidua, verum neque certum esse potest, nec mirum est, doctissimum virum in hac re non tam recte philosophatum fuisse, quando contra communem sententiam, & Scripturæ sensum existimauit, omnia simul à Deo condita fuisse, & sola intellectione Angeli dies illos Genes. distinguit. Et ita responsum est ad rationes Gregorij.

*Angelus po-
test, ex ijs
quæ in eam
speciem repræ-
sentantur, ali-
quid aliud
concipere.*

Tertia pars nostræ sententiæ est, in Angeli potestate esse, considerare vnum sine alio, si velit ex ijs, quæ in eadem specie representantur. Hoc autem intelligo, postquam intellectus Angeli naturali aliqua cognitione alicuius obiecti excitatus est: siquidem habitibus & speciebus nos etiam vtimur, ut volumus. Ceterum per eandem speciem intelligibilem representantem plura per modum plurium, elicere non potest angelicus intellectus, etiam si velit, plures cognitiones simul, sed si velit plura actu considerare ex ijs, quæ illa species impressa habitu representat, debet eadem expressa notitia intelligere. Itaque per illam speciem non potest duplex notitia simul, sed vna tantum exprimi: vnitatis enim intellectionis ex vnitatis principij debet desumi. Si enim Angelus velit uti specie intelligibili secundum totam latitudinem obiectorum, quæ representat in actu primo, non potest non exprimere aliam communem speciem, quæ omnia in actu secundo representent.

CAPVT IV.

Dissoluitur argumentum primæ opinionis.

EX rationibus omnium opinionum, quæ supra allatæ sunt, superest ea, quam pro opinione Durandi cap. 1. adduximus ad probandum Angelum non tantum posse simul omnia cognoscere, quorum habet species verum etiam in eorum consideratione semper versari: quia si ab alicuius

obiecti cogitatione cessaret, non esset quædam illius considerationem iterum reduceretur. Hoc autem argumentum dissoluere contendit Gregorius loco superius allegato, eo quod contra sententiam præsertim pugnat. Respondetur igitur in ea quæstione ad argumentum oppositum contra secundam conclusionem, non solum cognitionem naturalium, quæ subito contingit, non esse aliqua voluntate præcedente, verum etiam posse esse liberam cognitionem & considerationem abique eo, quod a voluntate libera præcedere imperetur. Quare inquit, posse Angelum libere applicare ad considerandum hoc posuit, quod illud, postquam ab eorum consideratione cessaret, etiam si nulla voluntas libera præcederet, quæ vellet Angelus hoc, potius quam illud cognoscere: hoc autem probat hac ratione, quia cum aliquis perseverat libere in aliqua cogitatione, quæ libere potest quouis momento cessare, non dicitur in ea perseverare libere, quia habet expressam voluntatem in ea perseverandi: siquidem non habet semper notitiam reflexam, quæ considerat se cogitare, & bonum esse in ea consideratione permanere: si enim haberet notitiam reflexam, vel non illam esset elicta voluntas, vel non esset: si non esset, iam daretur notitia reflexa libera abique eo, quod præcederet voluntas cogitandi: quod contendit Gregorius si autem præcederet, antequam deberet esse alia notitia reflexa, & sic in infinitum datur igitur libera cogitatio, in qua Angelus de homo libere perseveraret, & tamen sine voluntate perseverandi in ea: eodem igitur modo poterit Angelus libere se reducere ad primam cognitionem aliquam, etiam si non habuerit prius voluntatem seipsum ad eam reducendi.

Hæc tamen solutio non probatur. Cuiusmodi 2. dist. 3. quæst. 2. art. 3. ad argumenta Greg. 2. contra 9. conclusionem in solut. 5. docet, hoc modo non satisfieri argumento superius a nobis dicto pro sententia Durandi: probat autem et Henrico quodlib. 1. quæst. 12. & quodlib. 9. q. 5. an voluntas actum præcedere semper aliquem actum intellectus: id quod nec Greg. nec alij alij negat: solum enim contendit Greg. defendere actum intellectus liberum esse, etiam si non imperetur, aut pendeat ab aliquo actus voluntatis expresso, ex eo solum quod homo, aut Angelus potest ab eo cessare, ut liberetur. Nilominus mihi non probatur sententia & solutio Gregorij, eo quod non est eadem ratio, ut actus intellectus libere incipiat, & ut libere continueatur. Nam ut libere incipiat, arbitror necessarium esse actum voluntatis expressum: ut autem libere continueatur, non videtur necessaria expressa voluntas in eo permanendi: sed satis est, si intellectus attendat, se in ea cogitatione manere, etiam si voluntas non habeat positum actum continuandi. Potest autem intellectus attendere, se in tali cogitatione versari, aut per actum reflexum, aut foras: illi aliquando ipsam cogitationem directam, quæ per se hinc manifesta ipsi cogitanti: cogitanti vero reflexa, quæ considerat intellectus, se in tali cogitatione versari, non est libera promouens ex cogitatione versari, non est libera promouens ex priori voluntate, quam debebat præcedere aliqua cognitio, sic enim esset processus in infinitum: sed est naturalis, quæ naturaliter oritur ex ipsa directa cogitatione, in qua intellectus est. Ut igitur cogitatio aliqua continueatur libere, oportet

opus est, ut illam præcedat voluntas expressa in ea permanendi; sed satis est, si voluntas, cum possit illam impedire, non impediat; ut autem nouiter incipiat aliqua cogitatio in intellectu ex libertate, requiritur actus voluntatis positius, quo velit angelus aut homo cogitare: si enim voluntas negative se habeat, non potest ab ea cogitatio libere pendere, ut incipiat ex eo solum, quod voluntas prohibere potuit, nec inciperet cogitatio; quia debet positius applicari intellectus ad cogitandum, quoties à principio naturali non applicatur; quoties autem à principio naturali & necessario determinante applicatur, non est in potestate voluntatis impedire, ne incipiat cogitatio, sed ne deinceps perseveret. Valeat igitur solutio Gregorij.

Ferrar. vero 2. cont. gent. cap. 101. §. Ad secundum dicitur. Prædicti argumenti difficultatem aliter dissolvere contendit. Ergo fatetur, necessarium esse, ut præcedat cogitatio aliqua vel confusa, vel distincta ante omnem voluntatem elicitam; tum etiam necessarium esse, ut præcedat voluntas elicita, quæ velit homo, aut angelus cogitare de re aliqua, antequam liberè, & distinctè de illa cogitet: reduci autem angelum à se ipso liberè ad primam distinctam cogitationem de re aliqua hoc modo: Nam cum ipse semper in sui ipsius consideratione naturaliter sit considerans actum suam essentiam & perfectiones; semper etiam considerat omnes species intelligibiles, quas in intellectu suo habet in actu primo ad intelligendum per illas, ex quo etiam consequenter cognoscit, saltem confusè, omnia obiecta, quorum habet species: nam cognitis speciebus & conceptibus formalibus, qui sunt in intellectu aliquo cognoscuntur obiecta eorum, saltem confusè, licet non clare, & proprio conceptu, ut disput. 38. cap. 4. dictum est: ex hac igitur cognitione, quæ considerat omnes species, quas habet, potest cōingere hanc, aut illam ut per eam distinctè consideret hoc, vel illud obiectum, cuius est species illa, quod iam per speciem ipsam confusè cognouerat, sciens, per illam speciem posse suum intellectum circa tale obiectum operari. De homine vero aliam existimat esse rationem; cum enim eius operatio pendeat à sensu, tanquam à ministrante obiectum; ab eo etiam determinatur ad hoc potius, quam ad illud considerandum, prout sensui varie occurrit.

Mihi sane hæc solutio non videtur firmam habere fundamentum; neque enim satis certum est, Angelum semper versari in sui ipsius consideratione; aut, si suam substantiam semper actu cognoscit: non est tam certum actu considerare omnes species intelligibiles sui intellectus, si eas habet in actu primo. Ideo respondeo, ad primam cogitationem de aliquo obiecto, nec determinari angelum ab obiecto exteriori creato, nec à seipso vltimo modo, sed à Deo auctore nature; hoc autem proprium esse rationalis creature, ut à seipsa non determinetur ad primam cogitationem ostendam 1.2. quæst. 109. artic. 4. & quamvis homo determinetur aliquando ab obiecto occurrente & excitante considerationem sui; hæc tamen determinatio in Deum, ut primum auctorem reuocari debet; quia ipse prouidentia sua fecit, ut talis esset series causarum naturalium, quæ potius hoc obiectum, quam illud in hac potius occasione, quam in alia occurreret; interdum tamen, nec minus frequenter sine externa occasione in-

Vasquez in 1. p. Tom. 2.

tellektus humanus excitatur, & determinatur ad hoc potius, quam illud considerandum, pro varietate cogitationum, quæ oriri solent in phantasia, & sensu interno: experiemur enim quotidie in nobis, dum cogitamus rem aliquam, subito in phantasia excitari imagines aliarum rerum; quæ quidem adeo variæ esse solent, ut in causam naturalem, quæ semper eodem modo operatur, reduci nequeant. Quare existimo ministerio aut boni, aut mali Angeli in nobis excitari, aut à Deo proximè moueri, & sensum determinari, tamen alicuius cogitationis causa naturalis interna esse possit, cur potius illa, quam alia in nobis fuerit.

Cæterum cum angelus à nulla aliâ causa exteriori creata naturali, aut libera determinari possit, quia nulla in ipsum physicè agere valeat, nec ab aliqua causa interna; tum quia naturalis nulla est, nec assignari potest: tum etiam quia libera esse nequit: vix enim explicare possumus, quo pacto à sua voluntate Angelus reduci queat ad primam cogitationem, relinquatur, ut à solo Deo determinetur; quàm solutionem præsentis difficultatis indicauit Capreol. loco citato, & S. Thom. passim hanc doctrinam inculcat, præsertim 1.2. q. 9. art. 4. & q. 10. art. 2. Et quæ doctrina Aristot. ut ibid. ostendimus.

ARTICVLVS III.

Utrum Angelus cognoscat discurrendo.

AD tertium sic proceditur. Videtur, quod Angelus cognoscat discurrendo. Discursus enim intellectus attenditur secundum hoc quod vnum per aliud cognoscitur. Sed angeli cognoscunt vnum per aliud; Cognoscunt enim creaturas per verbum. Ergo intellectus angeli cognoscit discurrendo.

2. Præterea. Quicquid potest virtus inferior, potest & virtus superior. Sed intellectus humanus potest syllogizare, & in effectibus causas cognoscere, secundum quæ discursus attenditur. Ergo intellectus angeli, qui superior est ordine naturæ, multo magis hoc potest.

3. Præterea, Isidorus dicit, quod demones per experientiam multa cognoscunt. Sed experientialis cognitio est discursiua. Ex multis enim memorijs fit vnum experimentum: & ex multis experimentis fit vnum vniuersale: ut dicitur in fin. Posteriorum, & in principio Metaphysicæ. Ergo cognitio angelorum est discursiua.

Sed contra est, quod Dionys. dicit 7. de diuin. nominib. quod angeli non congregant diuinam cognitionem à sermonibus diffusis, neque ab aliquo communi ad ista specialia simul aguntur.

Respondeo dicendum, quod sicut sæpius dictum est, angeli illum gradum tenent in substantijs spiritualibus, quæ corpora cælestia in substantijs corporeis.

Ddd

Nam

Nam & cœlestes mentes à Dionys. dicuntur. Est autem hæc differentia inter cœlestia & terrena corpora, quod corpora terrena per mutationem & motum adipiscuntur suam ultimam perfectionem: corpora vero cœlestia statim ex ipsa sua natura suam ultimam perfectionem habent. Sic igitur & inferiores intellectus scilicet hominum, per quandam motum & discursum intellectualis operationis perfectionem in cognitione veritatis adipiscuntur; dum scilicet ex vno cognito in aliud cognitum procedunt. Si autem statim in ipsa cognitione principij noti inspicerent, quasi notas omnes conclusiones consequentes, in eis discursus locum non haberet. Et hoc est in angelis, quia statim in illis, quæ primo naturaliter cognoscunt, inspicunt omnia, quæcumque in eis cognosci possunt. Et ideo dicuntur intellectuales, quia etiam apud nos ea, quæ statim naturaliter apprehenduntur, intelligi dicuntur. Vnde intellectus dicitur habitus primorum principiorum. Animæ vero humanæ, quæ veritatis notitiam per quandam discursum acquirunt, rationales vocantur. Quod quidem contingit ex debilitate intellectualis luminis in eis. Si enim haberent plenitudinem intellectualis luminis, sicut Angeli, statim in primo aspectu principiorum totam virtutem eorum comprehenderent, inueniendo quicquid ex eis syllogizare posset.

Ad primum ergo dicendum, quod discursus quædam motum nominat. Omnis autem motus est de vno priori in aliud posterius. Vnde discursiva cognitio attenditur secundum quod ex aliquo prius noto devenitur in cognitionem alterius posterius noti, quod prius erat ignotum. Si autem vno inspecto simul aliud inspicatur, sicut in speculo inspicitur simul imago rei & res, non est propter hoc cognitio discursiva. Et hoc modo cognoscunt angeli res in verbo.

Ad secundum dicendum, quod angeli syllogizare possunt tanquam syllogismum cognoscentes. Et in causis effectus vident, & in effectibus causas, non tamen ita quod cognitionem veritatis ignorare acquirant syllogizando ex causis in causata, & ex causatis in causas.

Ad tertium dicendum, quod experientia in Angelis, & dæmonibus dicitur secundum quandam similitudinem, prout scilicet cognoscunt sensibilia præsentia, tamen absque omni discursu.

Conclusio est. Angeli non cognoscunt discurrendo: eam vero non limitat S. Thom. ut locum habeat so-

lum circa intelligibilia, quæ naturaliter angelis cognosci potest, non circa supernaturalia mystica, de vtriusque men disput. seq. dicemus.

DISPUT. CCXXII.

An intelligat Angelus per discursum.

Dua opposita Scholasticorum sententia, 6.1.

Prior pars probabilioris opinionis, 6.2.

Posterior pars probabilioris opinionis, 6.3.

Solvitur argumentum Scoti & Gregorij, 6.4.

CAPUT I.

Dua opposita Scholasticorum sententia.

Discursus, de quo præsens est controversia, ex sententia Logicorum nihil aliud est, quam collectio vnius notitiæ & cognitionis ex alia, ut cum intellectus ex eo, quod de re aliqua notum intelligit, movetur ad intelligendum aliquod aliud de eadem re: hoc pacto notitia, quæ movetur, hominem esse rationalem, movetur ipsam, intelligat, esse etiam rationabilem. Quare id, quod per discursum intelligimus, non est nobis per se patens & intelligibile, sed per aliud prius notum, aut causaliter cognitum. Contra vero quid sine discursu intelligere, est illud esse nobis per se, non per aliud prius notum. Eliguntur difficultas proposita, vitum ea, quæ Angelus cognoscit, cognoscat per discursum, an omnia tunc ei per se nota sine discursu, indubitatum autem est, quædam esse Angelo per se nota & sine discursu, quando & hominibus aliqua etiam, quæ sunt prima principia hoc modo nota sunt. At vero aliqua sunt Angelo per discursum nota, quæ rationem habent.

Prima autem sententia est eorum, qui dicunt, quod ab Angelo aliqua non minus per discursum cognoscitur, quam ab homine, etiam si illa sunt intellectus ipsi naturaliter & evidenter nota. Ita docet Boetius in 2. d. 7. q. 1. §. Contra conclusionem, paulatim veritas. Contra secundam viam, & distind. 1. quæst. 6. Contra animam, veritas. Item queritur, & in 3. parti primi quæst. 4. & 5. laterali in principio, Gregorij 1. dist. 3. quæst. 5. art. 2. Otiam in 2. quæst. 16. contra secundam dist. 3. quæst. 2. art. 3. p. 1. articuli conclus. 5. Præcipuum autem fundamentum huius sententiæ est, quia ad rationem discursus non est necessaria aliqua mora, aut temporis intervallum: sed in vno temporis momento esse potest: solum autem requiritur ut principium sit prius notum natura, & in causa cognoscendi aliud: hoc autem contingit in Angelis, ut docet Gregor. & in beatis, ut docet Scotus in illa quæst. 3. prologi: quia non omnes veritates, quas Angelus novit, medio vacant, & sunt ei per se notæ. Idemque de beatis dicendum videtur. Si enim omnes veritates essent illis per se notæ, & relatæ ad eorum intellectum medio vacarent; nobis etiam essent per se notæ, & medio vacarent: verbi causa hæc propositio, Soli discipulus, est quidem evidenter nota Angelo, sed non aliter, quam Astrologo: huic autem non est per se nota, & medio vacans: Alioquin si Angelo aut Astrologo esset per se nota, & medio vacans, nobis etiam omnibus esset, quod est absurdum: ergo nec angelo erit per se nota: est igitur aliqua propositio nota angelo non per se, sed ex alio, scilicet hæc ex eo nota est, quia cognoscitur Soli fac-

opus est, ut illam præcedat voluntas expressa in ea permanendi; sed satis est, si voluntas, cum possit illam impedire, non impediat; ut autem nouiter incipiat aliqua cogitatio in intellectu ex libertate, requiritur actus voluntatis positius, quo velit angelus aut homo cogitare: si enim voluntas negative se habeat, non potest ab ea cogitatio libere pendere, ut incipiat ex eo solum, quod voluntas prohibere potuit, nec inciperet cogitatio; quia debet positius applicari intellectus ad cogitandum, quoties à principio naturali non applicatur; quoties autem à principio naturali & necessario determinante applicatur, non est in potestate voluntatis impedire, ne incipiat cogitatio, sed ne deinceps perseveret. Valeat igitur solutio Gregorij.

Ferrar. vero 2. cont. gent. cap. 101. §. Ad secundum dicitur. Prædicti argumenti difficultatem aliter dissoluere contendit. Ergo fatetur, necessarium esse, ut præcedat cogitatio aliqua vel confusa, vel distincta ante omnem voluntatem elicitam; tum etiam necessarium esse, ut præcedat voluntas elicita, quæ velit homo, aut angelus cogitare de re aliqua, antequam liberè, & distinctè de illa cogitet: reduci autem angelum à se ipso liberè ad primam distinctam cogitationem de re aliqua hoc modo: Nam cum ipse semper in sui ipsius consideratione naturaliter sit considerans actum suam essentiam & perfectiones; semper etiam considerat omnes species intelligibiles, quas in intellectu suo habet in actu primo ad intelligendum per illas, ex quo etiam consequenter cognoscit, saltem confusè, omnia obiecta, quorum habet species: nam cognitis speciebus & conceptibus formalibus, qui sunt in intellectu aliquo cognoscuntur obiecta eorum, saltem confusè, licet non clare, & proprio conceptu, ut disput. 38. cap. 4. dictum est: ex hac igitur cognitione, quæ considerat omnes species, quas habet, potest cōingere hanc, aut illam ut per eam distinctè consideret hoc, vel illud obiectum, cuius est species illa, quod iam per speciem ipsam confusè cognouerit, sciens, per illam speciem posse suum intellectum circa tale obiectum operari. De homine vero aliam existimat esse rationem; cum enim eius operatio pendeat à sensu, tanquam à ministrante obiectum; ab eo etiam determinatur ad hoc potius, quam ad illud considerandum, prout sensui varie occurrit.

Mihi sane hæc solutio non videtur firmum habere fundamentum; neque enim satis certum est, Angelum semper versari in sui ipsius consideratione; aut, si suam substantiam semper actu cognoscit: non est tam certum actu considerare omnes species intelligibiles sui intellectus, si eas habet in actu primo. Ideo respondeo, ad primam cogitationem de aliquo obiecto, nec determinari angelum ab obiecto exteriori creato, nec à seipso vltimo modo, sed à Deo auctore nature; hoc autem proprium esse rationalis creature, ut à seipsa non determinetur ad primam cogitationem ostendam 1. 2. quæst. 109. artic. 4. & quamvis homo determinetur aliquando ab obiecto occurrente & excitante considerationem sui; hæc tamen determinatio in Deum, ut primum auctorem reuocari debet; quia ipse prouidentia sua fecit, ut talis esset series causarum naturalium, quæ potius hoc obiectum, quam illud in hac potius occasione, quam in alia occurreret; interdum tamen, nec minus frequenter sine externa occasione in-

Vaquez in 1. p. Tom. 2.

tellektus humanus excitatur, & determinatur ad hoc potius, quam illud considerandum, pro varietate cogitationum, quæ oriri solent in phantasia, & sensu interno: experiemur enim quotidie in nobis, dum cogitamus rem aliquam, subito in phantasia excitari imagines aliarum rerum; quæ quidem adeo variæ esse solent, ut in causam naturalem, quæ semper eodem modo operatur, reduci nequeant. Quare existimo ministerio aut boni, aut mali Angeli in nobis excitari, aut à Deo proximè moueri, & sensum determinari, tamen alicuius cogitationis causa naturalis interna esse possit, cur potius illa, quam alia in nobis fuerit.

Cæterum cum angelus à nulla aliâ causa exteriori creata naturali, aut libera determinari possit, quia nulla in ipsum physicè agere valeat, nec ab aliqua causa interna; tum quia naturalis nulla est, nec assignari potest: tum etiam quia libera esse nequit: vix enim explicare possumus, quo pacto à sua voluntate Angelus reduci queat ad primam cogitationem, relinquatur, ut à solo Deo determinetur; quàm solutionem præsentis difficultatis indicauit Capreol. loco citato, & S. Thom. passim hanc doctrinam inculcat, præsertim 1. 2. q. 9. art. 4. & q. 10. art. 2. Et quæ doctrina Aristot. ut ibid. ostendimus.

ARTICVLVS III.

Utrum Angelus cognoscat discurrendo.

AD tertium sic proceditur. Videtur, quod Angelus cognoscat discurrendo. Discursus enim intellectus attenditur secundum hoc quod vnum per aliud cognoscitur. Sed angeli cognoscunt vnum per aliud; Cognoscunt enim creaturas per verbum. Ergo intellectus angeli cognoscit discurrendo.

2. Præterea. Quicquid potest virtus inferior, potest & virtus superior. Sed intellectus humanus potest syllogizare, & in effectibus causas cognoscere, secundum quæ discursus attenditur. Ergo intellectus angeli, qui superior est ordine naturæ, multo magis hoc potest.

3. Præterea, Isidorus dicit, quod demones per experientiam multa cognoscunt. Sed experientialis cognitio est discursiua. Ex multis enim memorijs fit vnum experimentum: & ex multis experimentis fit vnum vniuersale: ut dicitur in fin. Posteriorum, & in principio Metaphysicæ. Ergo cognitio angelorum est discursiua.

Sed contra est, quod Dionys. dicit 7. c. de diuin. nominib. quod angeli non congregant diuinam cognitionem à sermonibus diffusis, neque ab aliquo communi ad ista specialia simul aguntur.

Respondeo dicendum, quod sicut sæpius dictum est, angeli illum gradum tenent in substantijs spiritualibus, quæ corpora cælestia in substantijs corporeis.

Ddd

Nam